

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen
Netherlands Institute for the Documentation of Anonymous Abandonment Foundation

Beleidsplan 2023-2027

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen (NIDAA)

1. Aanleiding en achtergrond

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen is op 24 december 2009 opgericht door dr. Kerstin van Tiggelen, MBA als vondelingenluik.nl, kenniscentrum over anoniem afstand doen van een pasgeboren baby. De naam verwijst naar de historische zorg voor afgestane jonggeborenen en is een metafoor voor de doorgeef functie van informatie. De aanleiding voor de oprichting was de steeds grotere lacune tussen vraag naar en aanbod van informatie over dit thema in het algemeen, en objectieve informatie in het bijzonder, bij actuele zaken rond vondelingen en babylijkjes; gebeurtenissen met een enorme impact voor directbetrokkenen, maar ook voor alle geledingen in Nederland, waaronder maatschappij, hulpinstanties, politiek, media, en wetenschap. Sinds de oprichting is het NIDAA in Nederland, Europa en zelfs voor zover bekend wereldwijd het enige expertisecentrum in zijn soort.

Op 12 februari 2012 verandert de naam in Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen. Met het woord 'Documentatie' legt het NIDAA de focus nog nadrukkelijker op de kennisfunctie. Daarnaast doet deze overkoepelende naam meer recht aan de vier pijlers van anoniem afstanddoen, te weten vondeling leggen, babydoding, zusmoederschap en illegale opneming. Het nieuwe logo symboliseert de scheiding van moeder en kind, waarbij de zakelijke uitstraling past bij de objectiviteit en onafhankelijkheid van het NIDAA als kenniscentrum. Het NIDAA neemt nadrukkelijk geen moreel standpunt in voor of tegen een vondelingenluik of een andere manier om een baby af te staan. Ook geeft de organisatie moeders en andere betrokkenen geen advies over hoe te handelen, hoewel doorverwijzing wel nadrukkelijk besloten ligt in de informatiefunctie. Het instituut onderhoudt vanuit zijn neutrale positie goede relaties met de Raad voor de Kinderbescherming, FIOM, Siriz, de Stichting Beschermd Wieg en zoveel mogelijk andere relevante publieke en private instellingen en initiatieven.

Op 20 augustus 2015 merkt de Koninklijke Bibliotheek nidaa.nl aan als digitaal erfgoed; dit is een selectie van websites die een representatief beeld geven van de Nederlandse cultuur, geschiedenis en samenleving op het internet. Het bewaren daarvan, inclusief het behoeden voor technologische veroudering, voor gebruik door de huidige en toekomstige generatie onderzoekers is zeer urgent. Daarom archiveert de Koninklijke Bibliotheek nidaa.nl periodiek en bewaart de opeenvolgende versies voor de lange termijn.

Op 13 oktober 2017 is het NIDAA omgezet naar een stichting. Per dezelfde datum heeft de Belastingdienst de ANBI-status verleend.

2. Missie

De stichting heeft ten doel het:

- a. opereren als het niet-politieke, niet-religieuze kenniscentrum op het gebied van anoniem afstand doen: te vondeling leggen, babydoding, zusmoederschap (baby wordt aangegeven als het nieuwe broertje/zusje binnen het eigen gezin), en illegale opneming (baby wordt aangegeven als het nieuwe kind in een ander gezin);
- b. bundelen en ontsluiten van bestaande relevante informatie voor hulpinstanties, politiek, media, maatschappij, wetenschap en andere belangstellenden;
- c. toevoegen van nieuwe kwantitatieve en kwalitatieve informatie, onder meer door het stimuleren en faciliteren van wetenschappelijk en journalistiek onderzoek, en het zelf publiceren van breed toegankelijke populairwetenschappelijke en wetenschappelijke papers en artikelen.

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen
Netherlands Institute for the Documentation of Anonymous Abandonment Foundation

3. Producten en diensten

3.1 Vondelingen- en neonaticidelijst

In 2009 is als eerste activiteit begonnen met het samenstellen van een gestructureerd chronologisch overzicht van Nederlandse naoorlogse vondelingen en babylijkjes op basis van berichten van nieuwsmedia (kranten, nieuwssites, radio en televisie) en officiële instanties zoals politie en rechtbanken die online (eventueel achteraf gedigitaliseerd) beschikbaar zijn. Bij berichtgeving van deze databanken over updates door verrijking met nieuwe gedigitaliseerde media, voert NIDAA de search query's opnieuw uit, zodat de lijst actueel blijft. Deze data zijn online kosteloos toegankelijk, worden gebruikt door alle beoogde doelgroepen, en zijn onder meer terug te vinden in Kamervragen, adviezen aan ministers en staatssecretarissen, en onderzoeksrapporten. Inmiddels heeft de lijst aantoonbaar al tot (her)nieuw(d)e familiebanden geleid.

3.2 Publicatielijst

De Stichting biedt op haar website een overzicht van relevante beleidsmatige en wetenschappelijke publicaties in binnen- en buitenland, aangevuld met verschenen boeken.

3.3 Extern wetenschappelijk onderzoek

Onder meer door actieve begeleiding is een stroom van universitaire scripties over dit onderwerp op gang gebracht. Na afronding zijn deze te vinden in de sectie 'Naslag' op de website. De onderzoeksonderwerpen kunnen worden aangedragen door de (Master)student, of gekozen uit de suggesties die het NIDAA aanbiedt naar aanleiding van actuele kwesties. Onderzoeken op hbo-niveau worden afgewezen. Uitgebreide informatie is beschikbaar op de website.

3.4 Extern journalistiek onderzoek

Bij actuele vondelingen- en neonaticidezaken wordt NIDAA gevonden door de radio, tv en de schrijvende media voor achtergronden en toelichtingen. Waar gewenst en mogelijk brengt de Stichting hen in contact met vondelingen die met de Stichting een relatie onderhouden. Daarnaast nemen buitenlandse media contact op met vaak meer beleidsmatige vragen. Een selectie van mediabijdragen is voor het eigen archief te vinden de website.

3.5 Intern wetenschappelijk onderzoek

Het NIDAA streeft sinds 2015 naar tweejaarlijks één eigen wetenschappelijke publicatie binnen het kennisdomein. Dit heeft inmiddels geleid tot de volgende manuscripten:

- Tiggelen, K.B. van (2015). Vondelingen in Nederland. *Demos*, 31(11), 4-7.
- Tiggelen, K.B. van (2016). Vondelingen in Nederland. Actoren en factoren in het naoorlogse debat. *Mens en Maatschappij*, 91(3), 211-234. doi:10.5117/MEM2016.3.TIGG
- Tiggelen, K.B. van (2018). De mythe van de Nederlandse vondelingenluiken (1500-1900). *Sociologos*, 39(2), 87-106.
- Tiggelen, K.B. van (2019). Over een grens: Nederlandse vondelingen uit of naar het buitenland. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 18(2), 45-66. doi:10.5553/TvV/187279482019018002003.

3.6 Vraagbaak

Met enige regelmaat nemen moeders wier kind is afgenomen en in onzekerheid verkeren of hun kind te vondeling is gelegd, gedood of elders is ondergebracht contact met ons op. Ook vondelingen die meer informatie zoeken over hun herkomst, treden regelmatig met het NIDAA in contact.

3.7 Politieke en publieke initiatieven

De Stichting streeft ernaar te participeren in of bijwonen van relevante initiatieven en ontwikkelingen. Denk hierbij aan het halfjaarlijkse interdisciplinaire overleg met de Raad voor de Kinderbescherming, FIOM, Siriz, de Stichting Beschermd Wieg en andere deelnemers, en vergaderingen van Tweede-Kamercommissies. Ook wil de stichting nadrukkelijk een rol spelen in politieke consultatierondes.

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen
Netherlands Institute for the Documentation of Anonymous Abandonment Foundation

3.8 Overige

De Stichting heeft de flexibiliteit om aanvullende diensten en producten te ontwikkelen en aan te bieden op eigen initiatief of naar aanleiding van een gestelde vraag.

4. Toekomstvisie en ambitie

Nu de betrokken organisaties elkaar beter en meer weten te vinden om vanuit verschillende gezichtspunten de thematiek te bespreken en mogelijk nieuwe hulp- en dienstverlening te ontwikkelen, zal de behoefte aan objectieve informatie naar verwachting groeien. Dit geldt ook voor de toenemende mondigheid van burgers direct en via de media. Naar verwachting zal er daarom dat er een groter beroep zal worden gedaan op de stichting, dan wel is er een grotere taak weggelegd. Op grond hiervan zijn de volgende ambities geformuleerd voor de komende vijf jaar (2023-2027).

4.1 Werving van € 10.000,- per jaar

Er is een jaarbegroting opgesteld van € 10.000,- exclusief btw (zie punt 9, € 12.100,- inclusief btw). Het grootste deel hiervan is bedoeld voor specifieke onderzoeksprojecten, die bijdragen aan de onderbouwing en objectivering van de discussie rond de vondelingen- en neonatidethematiek. Deze strekt zich over velerlei wetenschappelijke terreinen uit, zoals demografie, criminologie, geschiedenis, sociologie, psychologie, rechtsgeleerdheid, geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Het is echter onmogelijk om met de wetenschappelijke scholen van deze andere gebieden volledig vertrouwd te raken. Daarom is het vrijwel altijd nodig om naast de eigen onderzoeksuren en -expertise de hulp van een gespecialiseerde wetenschapper op het onderzoeksgebied in te roepen, met name om publicatie in de relevante journals te realiseren. Bij gebrek hieraan blijven diverse onderzoeken in een eindstadium liggen in de hoop dat er zich wellicht toch nog een relevante coauteur aandient. Daarmee wordt de maatschappij, politiek, hulpverleners, wetenschap en media belangrijke, brede informatie onthouden op een indringend maatschappelijk vraagstuk.

De eigen onderzoeksuren per wetenschappelijke publicatie bedragen circa 200 per jaar. De aanvullend aan te trekken wetenschappelijk onderzoekers brengen eveneens kosten in rekening. Verder zijn er vertaalkosten voor internationale journals. Voor de komende periode zijn de onderstaande drie onderzoeksonderwerpen vastgesteld.

Project 1: de mythe van de Nederlandse vondelingenluikjes

In de maatschappelijke discussie over de vondelingen en babylijkjes wordt regelmatig gerefereerd aan de vele vroegere, aan Nederlandse kerken en kloosters verbonden vondelingenluikjes. Hoewel de politiek, hulpverlening en diverse internationale kinder- en mensenrechtenorganisaties deze ontwikkelingen met lede ogen dan wel met gemengde gevoelens aanzien, vormen ze in de publieke discussie naar mening van veel burgers een logische voortzetting van een oude traditie als safe haven voor baby's die een moeder niet kan, mag of wil houden. Wetenschappelijke gronden voor het bestaan van deze voorzieningen zijn echter vooralsnog niet aangedragen. Een historiografie kan bijdragen aan de kwaliteit van de lopende discussie.

Project 2: migratievondelingen

Binnen de Nederlandse vondelingenpopulatie blijkt in een deel van de gevallen sprake te zijn van zogenoemde migratievondelingen. Deze speciale categorie omvat inbound vondelingen (vanuit het buitenland naar Nederland) en outbound vondelingen (vanuit Nederland naar het buitenland). Analyse van NIDAA-vondelingendossiers over de periode 1970-2016 resulteert in 31,5 procent van de gevallen in een zekere of sterk vermoede cross-border situatie. Inzicht in variabelen die hierbij een rol spelen kunnen bijdragen aan de opsporing en hulpverlening aan betrokkenen.

Project 3: bijna-vondelingen

In diverse neonaticidezaken bestaat objectief bewijs dat een overleden kind eigenlijk was geplaatst om levend gevonden te worden. Daarmee belanden ze in de statistieken niet als vondeling, maar als babylijkje. Dit onderzoek betreft een eerste verkenning van deze zogenoemde bijna-vondelingen, en richt zich daarbij op incidentie en een aantal socio-demografische variabelen.

De genoemde onderzoeksvoorstellen zijn al robuust, maar kunnen worden vooruit geschoven wanneer de actualiteit andere onderzoeksonderwerpen aandraagt.

4.2 Wetenschappelijk netwerk

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen
Netherlands Institute for the Documentation of Anonymous Abandonment Foundation

De Stichting streeft naar een relevant netwerk van wetenschappers die substantieel en kosteloos willen bijdragen aan het lopende en toekomstige onderzoek met als doel publicaties te bewerkstelligen.

4.3 *Uitbreiding bestuur*

Voor de borging van de continuïteit en de robuuste aanwezigheid van relevante kennis streeft de Stichting naar uitbreiding van het bestuur tot minimaal vijf leden in een mix van wetenschap en zorgpraktijk.

5. **Communicatie**

De stichting beschikt over een professionele website en een eigen persbestand; ook donateurs, fondsen en andere financiers worden hierin opgenomen. Bij relevante ontwikkelingen worden er nieuwsbrieven of persberichten per e-mail verstuurd. Na afloop van elk jaar verschijnt een jaarverslag met een overzicht van baten en lasten, en ondernomen activiteiten.

6. **Beloning**

De bestuursleden zijn onbezoldigd en ontvangen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Onderzoekskosten en andere aanvullende werkzaamheden op basis van specifieke deskundigheid zullen op vergelijkbare wijze worden gehonoreerd als externe deskundigen.

7. **Werving van middelen**

De middelen van de stichting zullen worden gevormd door:

- a. subsidies en donaties;
- b. schenkingen, erfstellingen en legaten;
- c. overige baten.

Hiervoor worden verschillende wegen bewandeld, waaronder:

- oproep op de website nidaa.nl;
- actief benaderen van fondsen gericht op onderzoek, kinderen, zorg en verwante thema's. Afhankelijk van de beschikbare tijd van de bestuursleden of directeur, wordt dit zelf uitgevoerd of uitbesteed aan een professionele fondsenwerver.

Het streven is om de eerste fondsen in 2023 te ontvangen. Daarbij is het binnen de missie van het NIDAA mogelijk dat fondsen in overleg invloed krijgen op accenten van het onderzoeksonderwerp.

8. **Administratie**

Het bestuur van de stichting zal een deugdelijke administratie bijhouden. In ieder geval zal het een administratie bijhouden van:

- a. de inkomsten en uitgaven van de Stichting;
- b. de aard en de omvang van de kosten die betrekking hebben op de werving van gelden;
- c. de aard en de omvang van de kosten die betrekking hebben op de inkomsten en uitgaven;
- d. de aard en de omvang van de beheerkosten;
- e. de aard en de omvang van de aan de bestuurders betaalde onkostenvergoedingen;
- f. de aard en de omvang van het vermogen van de Stichting;
- g. de gegevens, inhoud, betrokkenen en looptijd van de bekostigde projecten;
- h. het doel van het door de stichting gereserveerde of anderszins aangehouden vermogen en de motivatie voor de omvang van het desbetreffende vermogen.

Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen
Netherlands Institute for the Documentation of Anonymous Abandonment Foundation

9. Kosten en baten

De stichting werkt met de volgende jaarbegroting.

<i>Instellingskosten, waaronder</i>	<i>exclusief btw</i>
Technisch beheer website	€ 1.000,-
Bankkosten	€ 250,-
Overige kantoorkosten	€ 250,-

Totaal	€ 1.500,-
<i>Projectkosten, waaronder</i>	
Eigen onderzoek 1 jaar 1 200 uur à € 75,-	€ 1.500,-
Eigen onderzoek 2 jaar 2 200 uur à € 75,-	€ 1.500,-
Contractonderzoek onderzoek 1 of 2	€ 3.500,-
Vertalingen onderzoek	€ 1.500,-
Toegang tot databases en publicaties	€ 500,-

Subtotaal	€ 8.500,-
Totaal exclusief btw	€ 10.000,-
Totaal inclusief btw	€ 12.100,-

Van communicatiebureau Accent Grave is een toezegging ontvangen voor het inhoudelijk beheer van de website ter waarde van € 2.500,- exclusief btw per jaar.

De stichting zal in haar vermogen een reserve aanhouden voor:

- te maken (on)kosten;
- aan de bestuurders te vergoeden (on)kosten;
- vacatiegeld;
- aanschaf en onderhoud van de door de stichting ten behoeve van haar doelstelling te gebruiken activa.

10. Organisatie

Bestuur

Mevrouw dr. K.B. van Tiggelen MBA – voorzitter en statutair directeur, per 1 oktober 2017

- Directeur Accent Grave
- Directeur Testudo
- Mede-eigenaar Expertisecentrum Buitenpromoveren

Mevrouw E.M.C. Zeestraten – penningmeester, per 1 oktober 2017

- Directeur Accent Grave

Mevrouw mr. P.M. Buurke – secretaris, per 1 oktober 2017

- Senior medewerker Behandelen en Ontwikkelen Ministerie van Veiligheid en Justitie

Mevrouw E.M. Botermans BSW – lid, per 1 oktober 2017

- Gezinsmanager Vitree